

RAY COONEY

těšínské divadlo
česká scéna
Příspěvková organizace
Moravokoslézského kraje

1 + 1 = 3

TĚŠÍNSKÉ DIVADLO ČESKÝ TĚŠÍN, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

ŘEDITEL Petr Kracik

ŠÉF ČESKÉ SCÉNY Miloslav Čížek • DRAMATURG ČESKÉ SCÉNY Ivan Misař

RAY COONEY 1 + 1 = 3 (JEDEN A JEDNA JSOU TŘI)

PŘEKLAD Břetislav Hodek • SCÉNA A KOSTÝMY Oleksandr Owerchuk j.h.

DRAMATURGIE Ivan Misař • REŽIE Karol Suszka

PREMIÉRA 8. ZÁŘÍ 2018 V 17. 30 HOD. V TĚŠÍNSKÉM DIVADLE

INSCENACE VZNIKLA ZA FINANČNÍ PODPORY MINISTERSTVA KULTURY
ČESKÉ REPUBLIKY A MĚSTA ČESKÝ TĚŠÍN A JE VĚNOVÁNA STÉMU VÝROČÍ
VZNIKU ČESKOSLOVENSKA

OSOBY A OBSAZENÍ:

MARY BROWNOVÁ Petra Sklářová

BARBARA BROWNOVÁ Martina Pawerová

JOHN BROWN Ondřej Frydrych

DETEKTIVNÍ SERŽANT TROUGHTON Tomáš Władysław Przybyła

STANLEY GARDNER David Depta

REPORTÉRKA Adéla Krulíková

DETEKTIVNÍ SERŽANT PORTERHOUSE Zdeněk Hrabal

BOBY FRANKLYN Tomáš Hába

NÁPOVĚDA Libuše Berková

INSPICE Dominik Grác

Ray Cooney

(narozen 30.5.1932 v Londýně)

Přezdívají mu „mistr frašky“ a jeho komedie se hrají na mnoha světových scénách.

Cooney, původně dětská hvězda, začínal jako komediální herec ve skečích Briana Rixe. Jeho první hra nazvaná *One for the Pot* znamenala okamžitý úspěch. Cooney vychází z nejlepších tradic anglické komedie s komplikovanou zápletkou a suchým britským humorem. Kromě psaní her vlastní i divadelní společnost a píše filmové a televizní scénáře, často na základě vlastních divadelních her. Cooney je nositelem mnoha divadelních ocenění včetně Ceny Lawrence Oliviera za hru *Dvouplošník v hotelu Westminster (Out of Order)*. V roce 2005 ho královna za služby britskému dramatu vyznamenala řádem O.B.E. (*Řád Britského impéria*)

Z divadelních her Raye Cooneyho:

1+1=3 (*Run for Your Wife*, 1932) A je to v pytli (*Tom, Dick and Harry*), *Dvouplošník v hotelu Westminster (Out of Order)*, *Habaďúra (Cash On Delivery)*, *Prachy? Prachy! (Funny Money)*, 1997), *Rodina je základ státu (It Runs in the Family)*, 2000).

Komika či **humor** (z lat. (*h*)umor – vlhkost, tekutina) je druh emoce, schopnost člověka, věci či situace vzbudit pocit pobavení v jiném člověku a souhrn způsobů jak toto pobavení a veselí, často provázené smíchem, vyvolat. Pojem původně popisoval temperament jedince, který se podle antických představ skládal ze čtyř základních tělesných tekutin (*humores*).

Rysy humoru (resp. vtípu) jsou nesmyslnost a moment překvapení. Důležitým předpokladem je rovněž sociální interakce. V humoru dochází často alespoň jedna ze zúčastněných stran (pomyslné) újmy či utrpí škodu. Přesná definice humoru je ale problematická, neexistuje ani jeho jednotná, všeobecně uznávaná teorie. Teorii komična se zabýval např. Sigmund Freud (v práci *Vtip a jeho vztah k nevědomí*), v českých zemích například Vladimír Borecký. Podle jedné z nejuznávanějších teorií se předpokládá, že humor a smích se vyvinuly z pocitů a projevů triumfu. Sehrál patrně jednu z hlavních rolí při evoluci člověka.

(Zdroj: Wikipedie)

S Karolem Suszkou o humoru na scéně i v životě

Mnozí herci tvrdí, že hrát komickou roli je obtížnější, protože rozesmát lidi je těžší, než je rozplakat. Jak jsou na tom režiséři?

To je pravda. Když chcete někoho rozplakat, připomenete mu nějakou tragickou událost, kterou stačí pouze sdělit. Ale když chcete někoho rozesmát (což může způsobit i vážná příhoda), pak komika vyžaduje kromě toho realistického sdělení ještě něco, co vyvolá u toho druhého vyvolá úsměv a přejde v upřímný smích.

Ale co to je, co mám udělat, abych toho druhého rozesmál, vskutku nevím.

Občas se setkáváme s termínem dělat humor. Dá se humor dělat?

Já bych to ještě trochu doplnil – hrát humor. Vstřícná gesta, povrchní text, snaha rozesmát za každou cenu, to vše vede k laciné zábavě, která často nemá daleko ke kýči. U nás v divadle se snažíme, aby komika vycházela z reálných situací. Mně osobně je blízká groteska, ten střet reálna s absurdním. Proto mám rád humor Charlieho Chaplina.

Ray Cooney kdysi řekl, že „přistihne-li herec v komedii manželku při nevěře, měl by reagovat stejně jako herec v tragédii“.

Situace je stejná, jen reakce diváka je ale jiná, určující.

Dost často se setkáváme s názorem, že komedie je pokleslejší žánr.

Jste téhož názoru?

V žádném případě, bez komedie bychom těžko mohli žít, bez úsměvu bychom těžko mohli fungovat, je to jako žít bez slunce. Humor, to je dobro, to je smích, to jsou sluneční paprsky našeho života.

Nedávno jste tuto komedii nastudoval s polskými herci. Je v tom nějaký rozdíl?

Ne, podstatný rozdíl není, i když polští herci inklinují spíše ke slovu a čeští herci se více zaměřují na situace. Tam jsem se snažil nasměrovat herce polské scény – nehrajte komiku, ale hrajte situaci, ve které komično vzniká.

Vím, že vám humor není cizí. Pomohl vám někdy i v soukromém životě?

Já jsem o tom nikdy neuvažoval. (srdečný smích) Ale mám-li vám teď odpovědět, pak určitě ano. Jsem dost optimisticky naladěný, poslouchám druhé, jsem rád, když se usmějí... tvrdím, že úsměv je dobro...

Když jsme teď tak dobře naladěni, co byste chtěl vzkázat Těšínskému divadlu do dalších sezón?

(dlouhý srdečný smích) Ať pokračuje v tom, co dělá, a jestli se podaří jít výš, tak to budu opravdu šťastný, protože to je moje Těšínské divadlo ve kterém jsem zanechal šedesát let, prakticky celý profesní život.

A to, že Těšínské divadlo občas získává nějaká ocenění a je považováno za dobré regionální divadlo, to je mým velkým potěšením. Potkávám lidi na ulici a ti mi říkají: To je naše divadlo, to jsou naši herci! Získat důvěru diváků je opravdu nádherný pocit, ale zároveň velká zodpovědnost.

Jan Werich o smíchu

Chytrost, ne směšnost musí vyvolávat smích.

Kdo se umí smát sám sobě, má právo se smát všemu ostatnímu, co mu k smíchu připadá.

Normální člověk musí mít důvod, směje se něčemu.

Směšný může být každý. Vtipným jen bystrý.

Smích nikdy není pro nic a za nic, snad jen u šílených lidí.

Smích tu ozvěnu našeho pláče, to křídlo úsměvu, co tluče za oknem nočního strachu, nikdy mít v hrsti nebudem. Kdybychom – nedejte bohové – tu sladkou můru polapili, bylo by na světě po srandě.

Smích je svátkem obličeje.

Nikdy se nesměji nejlépe. Bojím se, že by to mohlo být naposledy.

* * *

Nechte nám víno a ženy, radost a smích.
Kázání a sodovku pak na druhý den.

– *George Gordon Byron* –

* * *

Nic není tak hloupé jako hloupý smích.

– *Catullus* –

* * *

Smích, jak předpokládám, je vyjádřením vzdoru.
Musíme se smát své bezmocnosti vůči přírodním silám
– jinak bychom se zbláznili.

– *Charlie Chaplin* –

* * *

Smích – masáž ducha.

– *Vincent Karalius* –

* * *

Smích je branou a úsměv dveřmi,
kterými může do člověka vklouznout mnoho dobrého.

– *Christian Morgenstern* –

PRÁVA K PROVOZOVÁNÍ TOHOTO DÍLA ZASTUPUJE DIVADELNÍ, LITERÁRNÍ, AUDIOVIZUÁLNÍ AGENTURA **DILIA** PRAHA
VEDOUcí OBCHODNÍHO ODDĚLENÍ **DAGMAR PAVLÍKOVÁ** • VEDOUcí DEKORAČNÍ DÍLNÝ **KRISTINA LIBOSKOVÁ** • VEDOUcí KREJČOVNY
KARIN SZOSTOKOVÁ • VEDOUcí VLÁSENKÁRNÝ **ŠÁRKA SZELIGOVÁ** • JEVIŠTNÍ MISTR **ROMAN SEKULA** • VEDOUcí ZVUKU A OSVĚTLENÍ
VLADIMÍR RYBÁŘ • VEDOUcí ÚSEKU REKVIZIT **JOSEF KUREK** • REKVIZITY **MILADA ZBONČÁKOVÁ** • VLÁSENKY **PAVLA CWIERTKOVÁ**
GARDEROBA **JANA ČERNÁ**, **JARMILA GOMBOŠOVÁ** • SVĚTLA **CZESŁAW CZAKOJ**, **ROBERT KURKIEWICZ** • ZVUK **RICHARD DAMEK**,
MICHAL MALINIÁK • JEVIŠTNÍ TECHNIKA **JIŘÍ PONČA**, **ALFRÉD BENEK**, **JINDŘICH TESARČZYK**, **JIŘÍ GEBHART**, **ROMAN SZAROWSKI**
REDAKCE PROGRAMU **IVAN MISAŘ** • JAZYKOVÁ KOREKTURA **MARTINA BOJDOVÁ** • FOTO **KARIN DZIADKOVÁ**
DESIGN **MARIAN SIEDLACZEK** • TISK **PROPRINT**, S. R. O. ČESKÝ TĚŠÍN
PROGRAM VYDALO **TĚŠÍNSKÉ DIVADLO** ČESKÝ TĚŠÍN, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
ZŘIZOVATEL – MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ • OSTRAVSKÁ 67 • 737 35 ČESKÝ TĚŠÍN • TEL. 558 746 022-23
INFO@TDIVADLO.CZ • WWW.TDIVADLO.CZ

